

Voor altijd achttien

Ervaringen in het eerste jaar van rouw

Colofon

ISBN: 978 94 6365 743 3

1e druk 2025

© 2025, Anna-Greet Wendel

Uitgeverij Elikser

Ossekop 4

8911 LE Leeuwarden

www.elikser.nl

Drukwerk: CSL digitaal B.V.

Vormgeving binnenwerk en omslag: Evelien Veenstra

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op wat voor wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur en de uitgeverij.

This book may not be reproduced by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the author and the publisher.

Voor altijd achttien

Ervaringen in het eerste jaar van rouw

Anna-Greet Wendel

Inhoud

Voorwoord		7	
Proloog		9	
Inleiding		15	
1	Augustus 2022	Waar ben je?	27
2	September 2022	In dromen kom ik je tegen	39
3	Oktober 2022	De herdenkingsdeken	58
4	November 2022	Voor altijd achttien	86
5	December 2022	Feestdagen zonder feest	101
6	Januari 2023	Liefde brengen naar Zijkanaal C	113
7	Februari 2023	Gebroken hart	121
8	Maart 2023	Boos op het leven	133
9	April 2023	Het grote gemis	142
10	Vervolg april 2023	Op naar Santiago	148
11	Mei 2023	Een engel op ons pad	164
12	Juni 2023	Weer thuis	187
13	Juli 2023	Rouwen doe je niet alleen	192
14	Augustus 2023	Een jaar geleden	202
15	September 2023	De natuur en gedichten	216
16	Oktober 2023	Daar ben je	231
17	November 2023	Je verjaardag	237
18	December 2023	Vertrouwen	240
Epiloog		243	
Dankwoord		245	

Voorwoord

Op 14 augustus 2022 overleed onze dochter Adinda Slot door een ongeval met een waterscooter. Hoe ga je dan verder? Dat wisten wij zelf niet en met die vraag waren wij ook niet bezig. We leefden van dag tot dag. Het schrijven heeft mij in ieder geval geholpen een stapje verder te komen. Nu, bijna drie jaar verder weet ik dat ik er nog niet ben, maar heb ik wel vertrouwen in de toekomst. Hoewel het om iets heel persoonlijks gaat, voelde ik toch de behoefte iets met mijn dagboek te doen, in de hoop er anderen mee te inspireren. Toch waren er ook twijfels: Wie zit er op dit dagboek te wachten? Er zijn al zo veel boeken over rouw. Wat gaan mensen ervan vinden en kan ik omgaan met eventuele kritiek? Ben ik al zover om dat aan te kunnen? Wat als het niet goed genoeg is? Wil ik het nog een tijdje voor mijzelf houden? Eerst heb ik het laten lezen door een goede vriendin, Tryanka Westra, van wie ik weet dat ze er een eerlijke mening over zou geven. Ze was geraakt door mijn verhaal en had het idee dat andere mensen hier iets aan zouden kunnen hebben. Ik wil haar dan ook danken voor haar feedback en haar kritische blik. De twijfels van mijn kant verdwenen langzaam. Blijkbaar vind ik het nodig dit te vertellen aan de buitenwereld om wat voor reden dan ook. Wil ik erkenning voor mijn verdriet? Wil ik anderen helpen met mijn verhaal? Wil ik ontdekken of er een schrijfster in mij schuilt? Ik weet in ieder geval dat ik blij ben dat andere ouders

zo dapper zijn geweest hun verhaal te vertellen en er een boek over te schrijven, want het lezen van hun verhaal heeft mij verder geholpen. Een stuk herkenning en troost. Zowel het lezen van een boek over rouw als het schrijven van een boek over rouw brengt onze dochter niet terug, maar helpt mij wel verder. Ik hoop dat dit boek hetzelfde effect heeft op andere ouders met een overleden kind.

Proloog

Onze dochter, Adinda Monique, is geboren op 25 november 2003. Ze had eigenlijk op 19 november geboren moeten worden, maar ze besloot een weekje later te komen op de datum waarop Bert en ik in 1996 onze eerste “date” hadden en ook de datum waarop mijn moeder in 1995 is overleden. Ze kreeg van ons de naam Adinda, wat oudste of eerstgeboren dochter als betekenis heeft. Haar tweede naam is Monique, vernoemd naar een overleden vriendin van ons. Adinda heeft geen broers of zussen, wat ze zelf geen probleem vond. Maar als ze had mogen kiezen, dan had ze graag een broer willen hebben. Als kind was ze een vrolijk, nieuwsgierig meisje. Ze ging graag met ons op pad en was altijd vroeg uit de veren. 's Avonds wilde ze graag naar bed en toen ze iets ouder werd wilde ze dat er voor het slapen gaan een verhaaltje werd voorgelezen en dat hebben we dan ook vaak gedaan. Toen Adinda twee was hebben we haar meegenomen op reis naar Amerika en op haar derde ging ze voor langere tijd met ons op reis naar Thailand, Vietnam, Australië en Indonesië. Gedurende die paar maanden genoot ze volop en wij ook. In een mum van tijd sprak ze Engels en op iedere plek waar we kwamen had ze al snel een vriendje of vriendinnetje gevonden. In Australië sliepen we met ons drieën in een koepeltentje. Adinda lag breeduit in het midden en sliep als een roos om de volgende dag weer vrolijk op te staan, klaar voor nieuwe avonturen. Reizen met haar

ging als vanzelf. De schoolperiode was iets minder succesvol. Stilzitten in de klas was niet haar sterkste kant. Ze wilde liever naar buiten. Haar juf op de basisschool had dit al gauw door en bij het advies in groep 8 zei ze dan ook: “Ze zou Atheneum kunnen doen, maar het is een kind dat ook tijd nodig heeft om buiten te zijn”, dus ging ze naar de HAVO. Dat had haar juf goed gezien. Huiswerk vond ze maar niets. Voor een toets leren gebeurde op het laatste moment. Buiten afspreken met vrienden en vriendinnen was veel leuker. Haar eerste vriendje had ze al op jonge leeftijd. Adinda’s passie was paardrijden. Uit school kon ze daar tot rust komen. Ze vond dieren geweldig en was niet bang uitgevallen. Ze bleef een nieuwsgierig kind dat nieuwe dingen wilde ontdekken: stiekem roken, scooter rijden zonder rijbewijs. Nee, verstandig was ze niet altijd, maar wel goud-eerlijk. Ze kwam uiteindelijk altijd bij ons opbiechten wat ze had gedaan en accepteerde de consequenties. Een saai kind was ze allerminst. Na het behalen van haar HAVO-diploma wist ze niet wat ze wilde gaan studeren. Uiteindelijk besloot ze als uitwisselingsstude- nte naar Amerika te gaan. Daar heeft ze ongeveer een half jaar gewoond bij haar gastouders Greg en Eileen. In Mustang, een plaatsje in de buurt van Oklahoma City, heeft ze zichzelf nog beter leren kennen. Ze heeft daar haar achttiende verjaardag gevierd. Ik vond het jam- mer dat wij daar niet bij konden zijn en miste haar die dag enorm. Maar, dacht ik, stel je niet aan, je hebt nog zo veel verjaardagen voor de boeg die je wel met haar kunt vieren, niet wetende dat dit haar laatste verjaar-

dag zou zijn. In december 2021 kwam Adinda terug uit Amerika. Ze was inmiddels dus achttien en vroeg toen ze uit wilde gaan hoe laat ze thuis moest zijn. Haar vader gaf als antwoord: “Dat mag je zelf weten, je bent nu oud en wijs genoeg om dat zelf te beslissen”. Met dat antwoord kon ze niet zo veel. Ze wilde graag een tijd mee, maar kreeg de vrijheid die ze voorheen zo graag wilde. Ze was die avond al om twaalf uur thuis. Maar de keren daarop werd het al gauw later. Adinda had, voordat ze naar Amerika vertrok, al een vriend. Dit was, ondanks haar jonge leeftijd, vrij serieus. Ze besloten dan ook om in juni 2022 te gaan samenwonen in een antikraakwoning. Eind juli is ze samen met haar vriend op vakantie gegaan naar Griekenland, naar het eiland Zakynthos. Ze huurden een quad en Adinda wilde graag voorop. Ze zat liever aan het stuur dan achterop. Toen ze begin augustus terugkwamen uit Griekenland, hadden ze samen nog een weekje vakantie, voordat ze weer aan het werk moesten. Adinda zou na haar vakantie beginnen met de HBO-Verpleegkunde in Leiden. Op de laatste dag van hun vakantie zijn Adinda en haar vriend, samen met de oom en vader van haar vriend, naar Zijkanaal C gegaan in Velsen-Zuid om het water op te gaan met een waterscooter. De waterscooter was van de oom van haar vriend. Het was een mooie zomerse dag en ze hebben veel plezier gehad. Adinda wilde graag zelf de waterscooter besturen. Dit mocht tot dan niet van haar vriend, maar wat Adinda in haar hoofd heeft, laat ze niet gauw los. Ze heeft wel eens tegen mij gezegd dat ze het zo jammer vond dat ze al-

leen maar achterop mocht zitten op de waterscooter. Ze was dol op alles wat motorisch was. Had op haar veertiende besloten dat ze een scooter wilde en ze spaarde hiervoor al haar geld dat ze verdiende met bijbaantjes, zoals oppassen. Het geld dat ze voor haar verjaardag kreeg, ging er ook bij. Toen ze zestien werd, heeft ze meteen haar rijbewijs gehaald en zelf een scooter gekocht. Wat was ze trots en wij ook. Ze begon daarna meteen over een autorijbewijs en een motorrijbewijs. Dat waren haar volgende doelen. In Amerika mocht ze op het terrein van Greg en Eileen in hun auto rijden en dat vond ze geweldig. In Nederland heeft ze rijlessen genomen en was ze bijna zover dat ze examen mocht doen, maar dat heeft ze niet meer mee mogen maken. Op 14 augustus 2022 is Adinda overleden. Ze heeft eerst achterop gezeten bij haar vriend op de waterscooter, maar aan het einde van de middag, toen het rustig was op het water, mocht Adinda zelf een rondje op de waterscooter. Haar vriend ging achterop. Die middag hebben ze elkaar op film gezet. Het filmpje van het ongeluk hebben wij uiteindelijk bij de politie gezien en daarom weten wij wat er is gebeurd. Adinda is onder het viaduct door gevaren. Dat ging goed. Daarna heeft ze een paar rondjes gevaren en daardoor ontstond er een golf. Waarschijnlijk is ze daarvan geschrokken. Ze wilde rechtdoor, maar verloor de macht over het stuur en ging naar links. Ze is vermoedelijk tegen de dukdalf, een houten paal, aan geknald. Adinda was op slag overleden en haar vriend lag gewond in het water. Er was paniek en verslagenheid te zien bij de omstanders,

hoorden wij later van het ambulancepersoneel. Adinda is uit het water gehaald en werd op een klein steiger-tje gereanimeerd. Haar vriend lag op dat moment nog in het water en werd ruim 150 meter verderop uit het water gehaald. Hij had flinke verwondingen, maar was nog wel bij bewustzijn. Naast de ambulances was er ook een traumahelikopter ter plaatse gekomen. Haar vriend is uiteindelijk geïntubeerd en met een ambulance naar het ziekenhuis gebracht in Amsterdam. Adinda is niet meer bij bewustzijn geweest. De reanimatie heeft ruim 40 minuten geduurd. Er is van alles geprobeerd om haar te redden, maar dit bleek onmogelijk te zijn. Adinda is in de ambulance naar het ziekenhuis gebracht waar zij toonbaar werd gemaakt, zodat wij haar in de avond konden zien. Als je het zo leest geeft dat niet weer hoe deze middag was, want voordat het ongeluk gebeurde heeft Adinda het prima naar haar zin gehad. Ze was ontspannen en heeft genoten van haar laatste dag. Dit is ook te zien op het filmpje. Dat er daarna zoiets traumatisch gebeurt, is moeilijk te bevatten. De gebeurtenis heeft ons leven voorgoed veranderd. Het proces dat wij hebben doorlopen vanaf het moment dat wij dit bericht hebben gehoord tot ruim een jaar later is te lezen in dit boek.

Inleiding

Na het overlijden van onze dochter ben ik begonnen met het schrijven van een dagboek. Uiteindelijk zijn het achttien hoofdstukken geworden, hetzelfde aantal als de leeftijd die Adinda heeft bereikt. In sommige hoofdstukken zijn gedichten verwerkt. Voorafgaand aan het eerste hoofdstuk benoem ik eerst alle personages die in het boek voorkomen. Dit om wat meer duidelijkheid te geven over de relatie van hen tot Adinda en ons. Het eerste hoofdstuk gaat over hoe wij het slechte nieuws te horen kregen van haar overlijden, de wanhoop die je voelt, het ongeloof dat je kind er niet meer is. Het tweede hoofdstuk gaat over dromen waarin je elkaar ontmoet. Iedere maand heeft een nieuw hoofdstuk. Het derde hoofdstuk, de maand oktober, gaat over de herdenkingsdeken die voor ons is gemaakt van Adinda's kleding, maar dat natuurlijk niet alleen. In ieder hoofdstuk is ook te lezen hoe de dagelijkse dingen gaan en welke emoties rouw met zich meebrengt. In november, het vierde hoofdstuk, komt haar verjaardag ter sprake en in december, hoofdstuk vijf, komen de feestdagen aan de orde. Zoals bekend zijn de feestdagen niet de gemakkelijkste dagen voor mensen die in de rouw zijn. Hoe geef je invulling aan deze dagen? In hoofdstuk zes begint een nieuw jaar, januari 2023. Hoe start je een nieuw jaar zonder je dochter? In de hoofdstukken zeven, acht en negen komen de pijn, de boosheid en het gemis meer naar voren. In hoofdstuk tien en elf gaat het over

de reis naar Santiago de Compostela. Wat heeft deze reis ons gebracht? In hoofdstuk twaalf gaat het over de thuiskomst na de pelgrimstocht en hoe je dan weer verder gaat. In hoofdstuk dertien komt er ook wat ruimte voor de buitenwereld, want rouwen doe je niet alleen. In hoofdstuk veertien zijn we een jaar verder en kijk ik terug. Hoofdstuk vijftien is voornamelijk het hoofdstuk van de gedichten, al komen die ook in andere hoofdstukken voor. In hoofdstuk zestien hebben mijn man en ik Adinda op een bepaalde manier ontmoet. Het was een bijzonder moment dat moeilijk onder woorden te brengen is, maar ik heb het toch geprobeerd. In hoofdstuk zeventien komt Adinda's verjaardag opnieuw naar voren. Hoe gedenk je de geboortedag van je dochter ruim een jaar na haar overlijden? Tot slot gaat hoofdstuk achttien over het vertrouwen in de toekomst. Al deze hoofdstukken samen geven hopelijk een goed beeld over wat rouw met je doet, ook al is dat voor iedereen anders en heel persoonlijk. Er zijn geen regels voor. Wat ons heeft geholpen, hoeft voor een ander niet zo te zijn. Het is dan ook een boek dat een inkijkje geeft in onze wereld van rouw en niet meer dan dat. Als dit boek het praten over rouw gemakkelijker maakt, is mijn doel bereikt. Rouwen kun je namelijk nooit alleen. Je hebt anderen nodig om verder te komen en hopelijk kan ik door middel van dit boek daar een steentje aan bijdragen.

Personages die voorkomen in dit boek:

Bert is de vader van Adinda.

Savano is de vriend van Adinda, met wie ze twee jaar een relatie had.

Demi is een van Adinda's beste vriendinnen, met wie ze op de HAVO en ook daarna veel heeft opgetrokken.

Rob is een vriend van Adinda's vader Bert en door de jaren heen ook een vriend geworden van haar moeder Anna-Greet. Rob en Bert delen samen de passie voor karate en skiën. Rob had een bepaalde klik met Adinda en ze konden goed met elkaar praten.

Pleuni is een van Adinda's beste vriendinnen, ze deelden de liefde voor de paarden.

Simon en Linda zijn vrienden van Adinda's ouders, zij wonen inmiddels al jaren in Zweden. Ze hebben elkaar jaren geleden leren kennen tijdens een jaar reizen, toen beiden nog geen kinderen hadden. Simon en Linda hebben drie kinderen gekregen. Hun dochter Didde is tien jaar geleden op zesjarige leeftijd overleden. Hoewel ze in Zweden wonen, is de vriendschap hecht.

Eef en Jennifer zijn vrienden van Adinda's ouders en op de kinderen van Eef en Jennifer heeft Adinda een

enkele keer gepast. Zij woonden jaren bij elkaar in dezelfde straat.

Judy is een collega en vriendin van Anna-Greet, Adinda zocht ook contact met Judy om soms even van haar af te praten. De dochter van Judy en Martin, Robin, was een vriendin van Adinda en tot haar elfde kwam Adinda regelmatig bij Judy en Martin over de vloer.

Linda Hulskes is een tante van Adinda, die heel veel op Adinda heeft gepast en veel met haar op stap is geweest, vriendin van Bert en Anna-Greet. Linda werkte als collega van Bert bij de ABN AMRO Bank en toen Adinda werd geboren hadden zij een oppas nodig en dat is Linda geworden. Hierdoor kon Bert in de weekenden karateles blijven geven als Anna-Greet moest werken in het ziekenhuis. Ze stond altijd voor Adinda klaar en heeft heel wat kinderboerderijen, pretparken, musea en dergelijke met haar bezocht. Adinda noemde haar tante Linda.

Jos is een kennis van Bert en Anna-Greet, de buurman van Linda Hulskes.

Jolanda is een uitvaartbegeleidster, die de uitvaart van Adinda heeft verzorgd.

Mim Roest is een docent van Adinda geweest op de HAVO.

Bianca Coorengel is een yogadocente van Anna-Greet, bij wie ze in het verleden lessen heeft gevolgd.

Ron en Sandra zijn de oom en tante van Adinda, Ron is de broer van Bert en dus zwager van Anna-Greet, en Sandra de schoonzus van beiden. Met Ron en Sandra en hun kinderen zijn ze verscheidene zomers samen op vakantie geweest. Adinda had een goed contact met de drie dochters van Ron en Sandra, haar nichtjes.

Pip is een van de beste vriendinnen van Adinda, zij heeft Adinda leren kennen toen Adinda al op de middelbare school zat.

Rowena is de eigenares van het verzorgpaard van Adinda. Een dag voor haar overlijden heeft Adinda nog op het paard van Rowena gereden.

Harriët is de tante van Adinda, zus van Anna-Greet.

Gert-Jan is een ex-collega van Bert en inmiddels ook een vriend.

Hester is een van de beste vriendinnen van Adinda, naast het contact op de HAVO deelden zij ook de liefde voor paarden. Hester, Demi en Adinda waren een drie-eenheid, ze gingen vaak samen op stap. Hester, Demi, Pleuni en Pip hebben gesproken tijdens de afscheidsdienst van Adinda en Hester, Demi en Pleuni hebben in 2023 meegewerkt aan het programma “Vrienden na

het leven”, wat uitgezonden is op NPO 3, te vinden op YouTube: [Adinda \(18\) crasht met waterscooter | VRIENDEN NA HET LEVEN #6 | NPO 3](#)

Albert is de vader van Savano.

Fred is de oom van Savano.

Margarita is een vriendin van Bert en Anna-Greet. Zij zorgt vaak voor Adinda’s gedenkplek bij Zijkanaal C als Bert en Anna-Greet op vakantie zijn.

Ina is de tante van Adinda, zus van Bert.

Nicky is een ex-vriendje van Adinda.

Hans is een oom van Adinda, zwager van Bert en Anna-Greet, getrouwd met Harriët. Zij hebben samen verscheidene skivakanties met elkaar doorgebracht.

Eric en Mariska zijn de oude burens van Bert en Anna-Greet, met wie ze nog steeds contact hebben. Adinda kwam als klein kind vaak even bij ze over de vloer, omdat ze een hond en katten hadden en dat vond Adinda fantastisch. Ze hadden ook een paard en Adinda heeft van hen een privéles gekregen als cadeau toen ze nog klein was. Daarna was ze verkocht en is ze op paardrijden gegaan en daar nooit meer mee gestopt.